

Orust kommun
kommun@orust.se

Förslag till översiktsplan (ÖP) för Orust kommun

Inledning

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 3 kap. 16 § plan- och bygglagen (PBL). Yttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL i ett senare planeringsskede. Enligt 3 kap. 16 § PBL ska det av yttrandet enbart framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB),
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm (MKN) enligt 5 kap. MB inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB,¹
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Yttrandet är en del av översiktsplanen och ska därför läggas till planen då den antagits. Där Länsstyrelsen inte har godtagit planen i viss del, ska det anmärkas i översiktsplanen (3 kap. 5 § PBL).

I rollen att ta tillvara och samordna statens intressen har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter på förslaget till översiktsplan

¹ I Orust kommun är det inte möjligt att peka ut LIS-områden. Kommunen föreslår därför inga områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge enligt 7 kap. 18 e § första stycket MB.

från berörda myndigheter. Yttranden över planförslaget har inkommit från Energimyndigheten, Luftfartsverket (LFV), Post- och telestyrelsen (PTS), Sjöfartsverket, Skogsstyrelsen, Statens geotekniska institut (SGI), Tillväxtverket och Trafikverket. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.²

Samlad bedömning

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram ett förslag till ny översiktsplan. Översiktsplanen är gedigen och ger god vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Länsstyrelsen bedömer att berörda riksintressen tillgodoses.

Det är inte säkerställt att det som kommunen föreslår i översiktsplanen medverkar till att MKN vatten enligt 5 kap. MB kan följas. Det framgår inte tillräckligt väl hur översiktsplanen påverkar möjligheten att nå MKN vatten för respektive vattenförekomst och hur påverkan av kvalitetsfaktorerna kan förändras vid genomförandet av planen. Detta är särskilt viktigt för de vattenförekomster som påverkas av utökad bebyggelse. Kommunen behöver redovisa hur påverkan från planerade markanvändning kommer att påverka berörda vattenförekomster och möjligheterna att nå MKN vatten. Länsstyrelsen saknar också en bedömning av kumulativa effekter på vattenförekomsterna, vilket översiktsplanen är särskilt lämpad för.

Länsstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.

Planen bedöms inte medföra sådan negativ påverkan avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion att det i ett senare planeringsskede ska ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap. PBL. Det förutsätter dock att kommunen följer de rekommendationer som översiktsplanen lyfter fram och att en komplettering görs om risken för förorenad mark inom ett par av de föreslagna utvecklingsområdena.

² Kopia på yttrande från LFV bifogas inte.

Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Riksintressen

Länsstyrelsen bedömer att berörda riksintressen tillgodoses.

Kommunen håller, med stöd av gällande översiktsplan, på med detaljplanering av ett 15 hektar stort område i Säckebäck. Planområdet är beläget på södra Orust, strax öster om väg 160, cirka 300 meter nordost om Skåpesundsbron. I förslaget till ny översiktsplan finns området inte med, utan där är området utpekad som landsbygd, där endast en mer återhållsam bebyggelseutveckling, i syfte att bevara och utveckla de värden som finns i mindre exploaterade områden såsom gröna näringar och friluftsliv, tillåts.

Översiktsplanen ska utformas så att innebörden av den tydligt framgår, därför behöver kommunens planer för Säckebäck framgå av förslaget till ny översiktsplan. Behovet förstärks av att området ligger inom och i direkt närhet till områden av riksintresse för friluftsliv, naturvård, Natura 2000 och geografiska bestämmelser enligt 4 kap. MB.

Miljö kvalitetsnormer

Vatten

Kommunen gör i översiktsplanen flera viktiga ställningstaganden gällande MKN vatten och dagvatten. Samtliga vattenförekomster och dess nuvarande status redovisas i text och i karta. Av texten framgår också miljö kvalitetsnormerna för respektive vattenförekomst. Det är positivt att översiktsplanen lyfter förvaltningsplanernas åtgärdsprogram och dess betydelse för att förbättra såväl ekologisk som kemisk status för vattenförekomsterna.

Det framgår dock inte tillräckligt väl hur översiktsplanen påverkar möjligheten att nå MKN vatten för respektive vattenförekomst och hur påverkan av kvalitetsfaktorerna kan förändras vid genomförandet av planen. Detta är särskilt viktigt för de vattenförekomster som påverkas av utökad bebyggelse. Kommunen behöver redovisa hur påverkan från planerade markanvändning kommer att påverka berörda vattenförekomster och möjligheterna

att nå MKN vatten. Länsstyrelsen saknar också en bedömning av kumulativa effekter på vattenförekomsterna, vilket översiktsplanen är särskilt lämpad för.

Kommunen skriver att en utbyggnad enligt översiktsplanen förbättrar möjligheten till att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan uppnås. Det har dock stor betydelse hur stor yta av oexploaterad mark som tas i anspråk och vilka möjligheter till fördröjning av dagvatten som finns. För till exempel Svanesunds tätort framgår av översiktsplanen att marken till stor del utgörs av sten- och bergmarker och att förutsättningarna för rening och reglering av dagvatten därför är begränsade inom orten.

Varekilsån och Henån har otillfredsställande respektive måttlig ekologisk status med en stor övergödningsproblematik. Bebyggelse nära vatten kan medföra ökad näringsbelastning och ökad avrinning från hårdgjorda ytor till recipient. Morfologiskt tillstånd har måttlig status för båda vattenförekomsterna och hårdgjorda ytor och erosionsskydd är exempel på mänskliga verksamheter som gör att livsmiljöerna för växter och djur försvinner.

Även för kustvattenförekomsterna saknas en tydlig redogörelse för hur MKN vatten ska följas, inklusive de kumulativa effekter som översiktsplanen kommer att ge upphov till, och särskilt kopplat till dagvatten.

Länsstyrelsen anser det inte säkerställt att det som kommunen föreslår i översiktsplanen medverkar till att MKN vatten enligt 5 kap. MB kan följas.

Mellankommunal samordning

Länsstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

Förorenade områden

För att bli tydligare för efterföljande planering behöver översiktsplanen kompletteras med information om att det finns risk för förorenad mark inom utvecklingsområden SE1 och SE2.

Jämför med översiktsplanens skrivning för till exempel område MS3, där det står att det ”finns stor risk för markföroreningar vars föroreningsgrad behöver säkerställas och eventuella försiktighetsåtgärder utredas i samband med utveckling inom området.”

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektören Jörgen Peters med kulturgeografen Torbjörn Sahl som föredragande. I den slutliga handläggningen har också funktionschefen och länsarkitekten Andreas Lidholm medverkat. Företrädare för landsbygdsavdelningen, miljöskyddsavdelningen, naturavdelningen, samhällsavdelningen och vattenavdelningen har bidragit till beredningen av detta yttrande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

Yttranden för kännedom från Energimyndigheten, PTS, Sjöfartsverket, Skogsstyrelsen, SGI, Svenska Kraftnät, Tillväxtverket och Trafikverket.

Kopia till

Energimyndigheten, Försvarmakten, Luftfartsverket, PTS, Sjöfartsverket, Skogsstyrelsen, SGI, Svenska Kraftnät, Tillväxtverket och Trafikverket.